

454

מ.א.

מדינת ישראל

הכנסת

פרוטוקול מס' א/72

מישיבת ועדת הכספים

מיום ד' י"ז אדר חשט"ז - 29.2.56

בשעה 08.40

השתתפו:

חברי הועדה:

- י. גורל - היו"ר
- י. אפרתי
- י. בהיר
- י. בדר
- ש. דיין
- י. ספיר
- ז. סוזאייב
- י. פורדר
- ז. צור
- י. פורדר

מוזמנים:

- מר גפני - מטעם האוצר
- מר קמחי - מטעם האוצר
- מר שכטר - מטעם משרד המשפטים

סדר-היום:

המשך הדיון בתקציב ההכנסה

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה. אנו ממשיכים בדיון בתקציב ההכנסות. ונשאל תשובותיו של מר גפני על שאלות חברי הועדה.

מר גפני:

סיימתי מתן התשובות לסעיף המכס, ואעבור עתה לסעיף הדלק. בסעיף זה לא שנינו את האומדן לשנה זו, והאומדן נשאר לפי שהיה בשנת 1955/56. באופן טבעי היחה צריכה להיות עליה בצריכת הדלק - ואמנם יש מקום לחשוב שתהיה עליה - אלא שאנו חושבים שהשימוש בדלק יופחת בחלקו על ידי גידול בצריכת סולר.

ז. סוזאייב:

מה האמת בידיעה שהופיעה בעתונות כי עומדים להוריד את מחיר הדלק?

מר גפני:

יתכן שמחירי הדלק בחו"ל ירדו.

י. כדר:

אני חושב שההנחה שהשנה לא חגול התצרוכה בדלק היא הנחה מלאכותית, כי בכל שנה יולה התצרוכה, ואין כל יסוד להניח שהשנה לא תעלה, בייחוד כאשר מספר המכוניות גדל בשנה האחרונה.

י. קמחי:

95 אחוז מהמכס באים מהבנזין, ואם ניקח בחשבון ירידה יחסית בשימוש הכללי בדלק לטובת טולר, הרי מספר נוסף של מכוניות פרטיות לא תצרוכה אותה כמות דלק שצורכים כיום האוטובוסים שיעברו לשימוש בטולר.

י. כדר:

ומה ביחס לאל-על?

מר גפני:

אל-על אינה משלמת מכס, כי לפי חוק המכס בבנזין לחעופה פטור ממכס.

י. כדר:

אני עובר לטעיף הבא - טבק. בשנה שעברה היה האומדן - 17,5 מליון לירות והשנה - 19 מליון לירות. בהתאם לנטיון בשנים האחרונות אנו מעירים שהגידול באריכת טבק יגיע ל-6 אחוז.

הייתי רוצה לקבל אינפורמציה על ההתפתחות בנוגע לסוגי הטבק השונים.

מר גפני:

ההתפתחות היא זו, שמהמינים היקרים ירדו למינים בינוניים ובחדשים האחרונים יש העברה גדולה מהמינים הזולים לסיגריות פילטר.

י. כדר:

ומה ביחס לתעריפים?

מר גפני:

אין בהם שנוי. על כל פנים, האומדן שלנו אינו מבוסס על שנויים במחירי הסיגריות.

ש. דיין:

מה היא הסיבה שהטבק המקומי מונח ואין משתמשים בו? האם הסיבה היא זו שמביאים טבק ממין טוב יותר על מנת לקבל מכס יותר גבוה?

מר גפני:

בשביל הטבק המקומי דרושה חערובת של טבק זר, ויש פרופורציה מסוימת בין טבק חוץ וטבק מקומי. יצרני הסיגריות טוענים, כי אם לא יובא טבק מהחוץ לא יוכלו להשתמש בטבק המקומי.

בשנתים האחרונות גדל היבוא המקומי של הטבק פי שלוש מזה שהיה לפני 3 שנים ושטח הטבק הוגדל מ-6000 דונם עד 50 אלף דונם. כתוצאה מכך נוצר מלאי טבק של שנה אחת, דבר שנהוג בכל בתי החרושת לסיגריות בחו"ל.

ז. סוזאייב:

האם אפשר לדעת מהו הפטור של מליון לירות המופיע בדברי ההסבר של טעיף זה?

מר גפני:

זהו הפטור הנתן ל"שקה".

ז. סוזאייב:

אמרת שהיתה ירידה מסגירות יקרות לסיגריות בינוניות. האם אינך חושב שהיה כדאי להוזיל את מחיר הסיגריות היקרות כדי למנוע ירידה זו? אני דן בשאלה זו רק מנקודת מבט של ההכנסות. אני שמעתי מבעלי ביה"ר לסיגריות שיש ירידה דרסטית במינים המשובחים וכתוצאה מכך ישנה בתי חרושת שעובדיה בהפסדים.

מר גפני:

בפגישה האחרונה שהיתה לי ולשרף עם יצרני הסיגריות הוסכם, שהלשכה ליעוץ חקטיני במשרד המסחר והתעשייה תחקור את כל בעיית יצור הסיגריות ושינוקן. אני חושב שתוך חדשים תסתיים החקירה ובהתאם לכך יחולו שנויים.

ז. סוזאייב:

בכיוון שאני איננתי?

מר גפני:

יתכן.

מר קמחי:

אני רוצה לציין, כי למרות הירידה מסיגריות יקרות לסיגריות בינוניות לא היחה ירידה בכמות

לפני הטלת יעוץ המכס החדשים ו-5 ודעויה מטפסמכר עז ינואר, והתברר שכמות התצרוכת של סוגיות מזרחיות פשוטות עלתה מ-17 מליון קופסאות ל-21,3 מליון, ובהכנסות היתה עליה של 635 אלף לירות. בטוג הבינוני המזרחי חלה ירידה של למעלה מ-4 מליון קופסאות בהשוואה ל-20 מליון קופסאות והכנסות יורו ב-50 אלף לירות. על הטוג הזה נמנות גם סוגיות הפילטר. בחמשת החודשים הראשונים היתה הצריכה הממוצעת 150 אלף קופסאות לחודש ובחודש ינואר עלתה הצריכה ל-300 אלף קופסאות. כלומר, יש נהירה גדולה לסיגריות פילטר. בסיגריות היקרות ביותר, וירג'יניה, חלה ירידה של רבע מליון קופסאות והכנסות יורו ב-95 אלף לירות.

ז. טוזאייב: האם הגדלתם את המסים על ביח"ר לסיגריות?

מר גפני: הגדלנו את מס המחטן בשעור של 20 אלף לירות על כל בתי החרושת.

ז. טוזאייב: האם אתם יכולים לעשות זאת על דעתכם בלבד?

מר גפני: נדמה לי שכך. אבל אני מוכן לבדוק זאת. ואני מניח כי אם יהיה יורן, יביאו את הדבר לאשור

ועדת הכספים.

היו"ר י. גורי: לפני שבתיח העלתה ועדת הכספים את תעריפי כל

הרשיונות שנתישנו במידה ניכרת. בחלק הוגשם הדבר ובחלק - לא הוגשם עד היום. כפי שזכור לך, בתקציב הנוסף היתה הפחתה של מליון לירות, כי לא הגשימו החלטה זו. כאשר נגיע לטעיף זה בתקציב, נצטרך שוב להטיל על ועדת משנה לבדוק את העניין. אם יאפשר להגשים את ההחלטה - ניהא. אם אפשר להגשימה, צריך לחבוע מהאוצר שיעלה את התעריפים.

ז. טוזאייב: הייתי מבקש שדו"ח לשכת היעוץ התעשייתי יגיע

לוועדת הכספים עוד בטרם תקבלו החלטות בעניין

זה.

שנית, אני רוצה שנברר נקודה זו של הגדלת מס

העסקים על התעשייה המקומית בממדיה רציניים, כי

לדעתי זה אינו יכול לעשות בלי שום הגבלה.

מר גפני: הטלה מס זה לא באה לטח הגדלת ההכנסות, אלא לטח

כיסוי הוצאות הפיקוח בביח"ר לסיגריות. בתי

החרושת מעונייני בפיקוח זה, וכאשר נטינו לבטל היתה התנגדות מצדם.

חוספת מס בשעור של 10 אחוז אינה מהווה גורם ניכר במחזור של 30 מליון

לירות.

ז. טוזאייב: האינפורמציה שלי היא, כי פרט ל"דובק" כל

יתר המפעלים אינם עובדים ברווחים.

מר גפני: זה תלוי באורח ניהול המפעל.

היו"ר י. גורי: אנו עוברים לטעיף הבא - משקאות.

מר גפני: הכל כדשחקד, גם האומדן וגם התעריפים.

ז. טוזאייב: בדברי ההסבר נאמר, כי חלה ירידה גדולה

בצריכת הליקריט. האם זוהי התוצאה הרצויה

שרציתם בה, ואם לא - האם יש בדעתכם לעשות משהו כדי לתקן את המצב?

מהי כמות הצריכה של הארק? מעניין לדעת זאת,

כי זהו המשקה של העולים החדשים.

מר גפני: בארץ וקוניאק חלה עליה בצריכה ובהכנסות.

לליקריט חלה ירידה. זה היה באמשת החדשים

האחרונים אחר העלאת התעריף. אולי בינואר חלה עליה ואנו חושב שתוך מספר

חדשים יחזור המצב לקדמותו.

י. בדר:
החברות על מסקאות עלו בחודש ספטמבר. פירוש הדבר שהעלאה זו פעלה הינה רק 7 חדשים. בשנה הבאה היא תפעל 12 חדשים. מדוע אין כל הבדל באומדן לגבי השנה הבאה?

מר גפני:
הורדנו את המכס על בירה, וחלק גדול מההכנסות בטעיף זה בא מהבירה.

ש. דיין:
המסקאות המובאים מחו"ל הם יקרים מאד. נשאלת השאלה - מדוע מביאים מסקאות אלה?

מר גפני:
מביאים בעיקר ויסקי שאינו מיוצר בארץ, ולשכת החיירות טוענת שיש צורך בוויסקי למען החיירים המגיעים לארץ.

ש. דיין:
יש יין ללא מכס?

מר גפני:
רק ל"שקם" ולנציגויות דיפלומטיות.

י. אפרתי:
צריך להעלות מחיר הבירה ולהוזיל מחיר היין.

ז. טוזאייב:
מדוע אחת מעריכתם את ההכנסות מבלו על מסקאות בשנה הבאה באותו סכום במחצית השנה השוטפת, הרי צריך להיות גידול טבעי בצריכה?

מר גפני:
אולי אין זה נעים להודות, אבל אנו איננו חושבים שנגיע להכנסה של 9,5 מליון לירות השנה. כנראה חלה טעות בהעריכה שלנו. נאלצנו להוריד את המס על בירה בגלל העלייה שחלה בהוצאות הייצור, ולא יכולנו להרשות העלאה מחיר הבירה, כי הוא כלול באינדקס. הסיבה השניה היא, שהעלינו את הבלו על ליקרים ובינתים עלה המכס על הטוכר וזה השפיע על מחיר הליקרים. מכיוון שהתווספות על ארץ וקוניאק החלו רק בספטמבר, ההכנסות מהארץ והקוניאק אינן מכסות את הגרעון שנוצר בהכנות מליקרים. אבל בשנה הבאה אם תהיינה הכנסות של כל השנה מקוניאק וארץ, הן תכסנה את הירידה בהכנסות מליקרים ויש לקוות שנקבל את האומדן שקבענו.

ז. טוזאייב:
אילו הייתם מורידים את הבלו ומתקנים את השגיאה שאתה הודית בה, האפשר היה לצפות להגדלת הצריכה

וההכנסות?

מר גפני:
דעתי היא, שאילו היינו מעלים את המס על בירה, ההכנסות היו יותר גדולות והצריכה לא הייתה מצטמצמת. ואני אינני חשב שהבירה צריכה להכלל באינדקס כאשר היא מיוצרת מחמרי גלם המובאים מהחוץ.

מר קמחי:
ההכנסות מבלו על מסקאות בחודש דצמבר הגיעו ל-577 אלף לירות, בנובמבר סכום דומה, ובאוקטובר - 750 אלף לירות.

י. בדר:
בכמה הורדתם את הבלו על בירה?

מר גפני:
ב-14 פרוטה על ליטר.

היו"ר י. גורי:
אנו עוברים לטעיף הבא - מלס.

מר גפני:
האומדן הוא 25 מליון לירות. אילו בסטנו אותו על הטעורים שהיו בחודש ספטמבר, יתכן והיינו צריכים להעמידו על סכום של 27 מליון לירות. אבל העמדנו אותו על סכום של 25 מליון לירות כי אנו חושבים שהבניה הצומצמת.

א. הרצפלד:
כמה עולה טונה מלס?

י. בדר:

82 לירות ומה בלול: 51 לזרנת.

ז. סוזאייב:

על יטוד מה קבעתם שצריך להטיל בלו בשעור של 51 לירות?

מר גפני:

זה היה במטרה העלאה שחלה על כל חמרי הבנין בעיבות ההיטלים לקליטת העליה מצפון אפריקה.

ז. סוזאייב:

זה אחד המקרים המוזרים שהממשלה קובעת את המחיר לפי המחיריה בשוק השחור. לכן אני שואל: מי קבוע את המדיניות הכלכלית ורמת המחירים במדינה, הטפולנטים והשוק השחור?

א. הרצפלד:

בהודמנות זו אני רוצה לשאול את מר גפני - שיוזע הרבה ומבין יפה את הדבריה - אילו ועדת הכספים הייתה נוחנת לך אפשרות לחלק את סכום ההכנסות ממכס ובלו בשעור של 205 מליון לירות קרט בלנש, האם גם אז היית מטיל בלו של 56 לירות על טונה מלט? הרי הבניה ברובה היא של הממשלה. אם מוטל בלו בשעור כזה על מלט, יוצא שהממשלה צריכה להוציא מכיס אחד ולהכניס לכיס שני, כי היא צריכה לבנות שיכונות בהתישבות ועליה להמשיך בבניה השיכון העממי. אינני רוצה לגרוע מהטכום של 205 מליון לירות, אבל אני שואל: האם אין אפשרות לקבוע חלוקה אחרת?

היו"ר י. גורי:

התקציב לא נפל מהשמים בשבוע האחרון. הוא הוכן במשך חדשים. שר האוצר הביא את התקציב לכנסת וביסס אותו, ואחר כך הועבר התקציב לוועדת הכספים. מבחינה לגיטימית רשאית ועדת הכספים להפוך את כל התקציב ולהציע תקציב אחר. אבל היא צריכה ליישב את הענין עם הממשלה. ולכן צריך להזמין את שר האוצר ולשמוע דעתו.

א. הרצפלד:

אני מציע שנאשר את התקציב, ואני מבקש את חברי האופוזיציה שיטכימו שלא לדון בכל פרט ופרט, אלא נבקש את הממשלה, כי תבטיח לנו שלאחר אפריל תהיה לנו רשות לחלק את הטכום של 205 מליון לירות לפי הבנתנו.

היו"ר י. גורי:

הכנסת אינה מאשרת 205 מליון לירות. היא מאשרת מכס על טבק ומכס על משקאות.

א. הרצפלד:

אני מציע שהממשלה תאפשר לנו לקבוע חלוקה אחרת של סעיפי המכס והבלו.

ז. סוזאייב:

אני מציע לנהוג בדרך זו גם לגבי מסי יסירים.

היו"ר י. גורי:

הרצפלד אינו מציע להכניס שנויים מסוימים. הוא מציע שאחרי אשור התקציב תקבע ועדת משנה שתחרוש בטוגיה זו של מטי עקיפין, ואם תגיע למסקנות שארין להכניס שנויים פה ושם היא תציע הצעות, ואם הממשלה תקבל אותן היא תביא הצעות שנויים לכנסת.

י. בדר:

ב-6 החדשים הראשונים, היחה ההכנסה של האוצר ממכס על מלט 8,4 מליון לירות, בממוצע 1,4 מליון לירות לחודש. בשלושה חדשים, עד סוף דצמבר היחה הכנסה של 5,8 מליון לירות, פירוש הדבר 1,9 מליון לירות לחודש. לפי האומדן של האוצר להשיג 25 מליון לירות. עד סוף דצמבר הושגו 14,297,000 לירות. פירוש הדבר שבמשך 3 חדשים על האוצר להשיג 10 מליון לירות, ובממוצע 3 מליון לירות לחודש. אני שואל: איך תגיעו לזה?

כבר התרגלתי לזה, שכאשר סוללים כביש, ומטילים חלק מהתשלום על הכפר או ישוב עוליים או עיריה, נכלל בזה מט על מלט. כאשר בונים בניינים צבוריים ובי"ט, מוטל מט על המלט. כאשר הממשלה בונה בתים לעולים חדשים, היא מנפחת באופן מלאכותי את ההקצבות שלה, כי היא מחשבת את המלט לפי מחיר של 82,5 לירות הטונה, ולמעשה כמעט 3/3 מזה היא לוקחת בחור בלו על מלט. וזה טלדף האמת של התקציב החשבוני. ועכשו אני מגיע לדבר החמור ביותר - השנה יש

לבנות מקלטים. מקלטים אלה אינם כלולים באומדן של 25 מליון לירות.
לבניית מקלטים יש צורך המלט, ברזל ועבודה. העבודה היא זולה, כי אין
צורך בטיח, כמויות המלט הדרושות לבניית מקלטים הן גדולות, אך הן ישנן
בארץ. אולם מיום שנעשתה העיסקה הא'כית מצרית, לא בנו מקלטים. לדעתי,
זה רצח. בלו שיוטל על מלח למקלטים יגיע למליוני לירות. על כל 24 לירות,
מחיר טונה מלט בבית החרושת, יורש מר אשכול 60 לירות. הרי זה מס על דם.
מדוע אין בונים מקלטים? כי זונה מלח עלה 82 לירות ולעיריות אין כסף.
אבל אילו טונה מלח הייתה עולה 24 לירות, אנשים בעצמם היו בונים מקלטים.
כיום אין אשראי למקלטים, ויש בלו דם על בניית מקלטים. אני משתמש במלים
קשות, אבל הן מתאימות לנושא. מפקידים ילדי ישראל בגלל "בלו דם".

אני מציע שהועדה תדרוש מהאוצר שמלט למקלטים
יהיה פטור מבלו, וברזל למקלטים יהיה פטור ממכס, והאומדן של 25 מליון
לירות ישאר. אני פונה ליו"ר ומטיל עליו אחריות אישית על כל ילדי ישראל
שלמענם יש צורך במקלטים.

היו"ר י. גורי: אם אטכח את דבריו של מר בדר, הרי לידידו יש
להפריד בין שתי שאלות. אם אפשר במשך 3 חדשים
להכניס 3 מליון לירות לחודש, והממוצע השנתי הרגיל יכול להיות 2 מליון
לירות, הרי זה בלי אותה חצרוכת של מלט שחלק ממנה ילך למקלטים. פירוש
הדבר יאפשר לחבוע מהאוצר שחלק זה של המלט יהיה משוחרר מבלו, מבלי
שיתערער האומדן.

מר גפני: האומדן שלנו מנוסס על חצרוכת שתהינה השנה קטנה
יותר מאשר בשנה השוטפת, והממוצע הוא 2 מליון
לירות לחודש. אני מבין שמר בדר מבקש לפטור מבלו את המלט המיועד למקלטים.
אני מעביר בקשה זו לשר האוצר ואשמע מה עמדתו.

היו"ר י. גורי: נעשה יותר מזה. אני אכתוב מכתב לשר האוצר,
כי בשעת הדיון בטעיף זה נבצורה השאלה של פטור
על מלט המיועד למקלטים מבלי שהדבר יתנגש באומדן של שני מליון לירות
לחודש בממוצע. ואנו מבקשים את הממשלה לדון בהצעה זו.

א. הרצפלד: אני מבקש שתעביר גם את הצעתי לשר האוצר.

היו"ר י. גורי: אני יכול לכתוב לו, כי בשעת הדיון על מסי עקיפין
נתעוררו שאלות שונות על מדיניות מסי העקיפין,
והועדה הביעה רצונה לדון בשאלת מדיניות המסים אחרי פגרת הפסח.

י. אפרתי: אני מציע שתכתוב, כי הועדה חושבת שיש לבדוק
את ענין המכס והבלו על חמרי בנין.

היו"ר י. גורי: אני יכול להוסיף פיסקה: הועדה סבורה שצריך
ליתן את הדעת במיוחד על מדיניות המכס והבלו
על חמרי בנין.

ד. צור: בזמן שהטילו את ההיטל האחרון על חמרי בנין,
נתנה הבטחה על ידי שר האוצר כי ישונו וידונו
על שנוי התעריפים על חמרי בנין בעתיד הקרוב.

י. בדר: אינני יכול להסתפק בהודעתו של מר גורי. יש
לי כבר נסיון במכתבים מסוג זה. אני מבקש
שנזמין את שר האוצר ונדבר איתו בענין זה כאן.

היו"ר י. גורי: זהו בדיוק מה שהשבתי. אנו נזמין אותו לישיבת
ועדת הכספים, אבל יחד עם זאת אני רוצה לכתוב
לו מכתב.

י. ספיר: אם הבינותי נכון את הסיכוח של היו"ר, מכתב
זה אינו מכתב של החלטה, אלא יל דעת כל חברי

הועדה.
היו"ר י. גורי: אני סבור כי אני יכול לשלוח מכתב זה על דעת
כל חברי הועדה.

י. ספיר:

אני מציע שנפחית מהאומדן וגם מהתוספת של המכס כפי שהוטלה לצורך העליה, כי לפי המספרים תוספת זו אינה משמשת יותר את העליה. תוספת ההכנסה ליל בלו ומלט על חמרי בנין הוטלה במיוחד - בהסכמת כולנו - לצורך קליטת העליה. בתקציב 1956/57 היא אינה משמשת לצרכי עליה, כי הסכום שקיים לצרכי עליה בתקציב זה אינו יותר גדול מהסכום האורגינלי שהיה בתקציב 1956. אם אתה לוקח תוספת זו, אתה מקטין למעשה את ההוצאה הרגילה שלך.

היות ומצד אחד מרבית הסכומים הללו הם רק לשם בוכלטריה ומצד שני ההכנסות המוגדלות אינן משמשות יותר את המטרה לשמה הוטלו - אני מציע לבטל אותה תוספת שהיתה מיועדת לעליה מצפון אפריקה.

י. פורדר:

מר ספיר, את אוכיח לך שההוצאות לבטחון גדלו...

י. ספיר:

בתקציב זה - לא.

י. פורדר:

האם ידוע לך שאם נצרף את ההוצאות לבטחון, שגם אחת הסכמתם להן, נגיע לסכום של 100 מליון

לירות.

י. ספיר:

מחוץ לתקציב.

י. פורדר:

גם את הן מחוץ לתקציב, צריך לשלם אותן.

דעתי היא שהחשבון המתמטי של מר ספיר אינו מחאים למציאות הקיימת. והמציאות היא שאנו חייבים להשמש בסכומים אלה לקליטת עליה, כי את כל מקורות ההכנסה האחרים אנו לוקחים לבטחון, ולי נמדה, בצדק.

אני קרוב במקצת לענייני השיכון. והחברה שאני קשור בה בונה 2000 יחידות לשנה. ואני מוכן להגיד שעול ההיטלים הוא עצום. אבל אם אנו רוצים עליה - ואתם עשיתם תעמולה גדולה למען העליה - ואם אני רואה ש אנשים יושבים שנים על גבי שנים בתנאים שאין לשאת אותם, אני אומר: גם אם כל ההיטלים הללו מנוגדים לשכל הכלכלי שלי, אני אצביע בעדם, כי אין לי ברירה אחרת.

א. בהיר:

אני כופר בכל החשבון שעשה מר ספיר. בשנה שעברה הוצאנו לבנין 59 מליון לירות. נותרו חובות של בניניה שבנייתם הגמר בראשית יולי, בסכום של 57 מליון לירות. ולכסוי חובות אלו הכנסנו בתקציב של השנה הזאת 36 מליון לירות. לגמר תשלום החובות נותר סכום של 24 מליון לירות. נוסף לזה החליטה הממשלה על תכנית חדשה, והיא מכניסה לתקציב זה רק חלק מהסכום, והשאר ישאר כחוב לשנים הבאות. ובכן, כל הדבור שלא הוצאנו את ההכנסות מההיטלים על העליה, אינו נכון.

י. גורי:

יש לי הצעה סדורית לענין זה. אני חושב שאנו עושים את הויכוח הזה שלא במועד הנכון. כאשר נגיע לסעיף השיכון בתקציב הפיתוח נגולל מחדש את כל הפרשה. אילו היינו עומדים להצביע, הייתי מבין בי לפני שמצביעים ארין לברר את הענין עד תומו. אבל מכיוון שנחזור לענין, אינני רואה צורך לערוך את הויכוח עכשו. לכן אני מציע להסתפק במה שנאמר.

י. ספיר:

בתקציב 1955/56, מחוץ לתקציב של 633 מליון לירות, הועדו לשיכון עוליה או לקליטת עליה 31,7 מליון לירות. ואין זה מענין אותי אם זה היה לתשלום חובות על בנינים שנגמרו או לא. השנה מופיע בתקציב סכום של 29 מליון לירות לאוטם סעיפים.

ד"ר ארנון:

זההי טעות.

י. ספיר:

בתקציב זה יש סכום של 29 מליון לירות לטעיפים אלה. בשנת 1956/57 יגבו 24 מליון לירות כהיטלים

נוספים.

לא.

ד"ר ארנון:

י. ספיר:

תתן לי את המספר המדויק כמה יגבה ב-1956/57 לצורך העליה. בכל אופן זה יותר מ-11 מליון לירות, כי 11 מליון לירות היו את מחצית ההכנסה שהיתה ב-1955/56, זאת אומרת שהשנה יגבו 24 מליון לירות.

היו"ר י. גורי:

רבותי, אני הצעתי הצעה סדורית שלא נמטיח בדיון זה משור שממילא נחזור אליו כאשר נגיע לטעיף

השיכון החקציב הפתוח.

מר קמחי:

בעקבות הסיכום שנחקבל לפנות בבקשה לאוצר שלא יוטל בלו על מלט המיועד למקלטים, אני מבין ששר האוצר יטביר את עמדתו, אבל אנו העוסקים בפסוע, לא נוכל לעמוד בזה.

היו"ר י. גורי:

אספקט זה לא נעלה מעינינו. שאלה זו, מה יותר טוב לקחת ולתת או לא לקחת בכלל, זו שאלה בפני עצמה, אני מבין שזה יכול ליצור מקורות נזילה בשעת הביצוע, אבל זה אינו מונע מאתנו להביא בפני שר האוצר את הלך הדעות שהיה בוועדת הכספים בענין זה.

אנו עובדים לטעיף הבא - צמיגים.

מר גפני:

לא חלק שנוי לגבי האומדן שהיה בשנה שעברה.

י. ספיר:

מחיר הצמיג בארץ כולל בלו, כיצד הוא משתווה למחיר הצמיג המובא מהחוץ? מה היה מחיר הצמיג מחו"ל בלי מכס ומחיר הצמיג בארץ עם בלו?

מר גפני:

המספרים אינם אחי ברגע זה, אבל מחיר הצמיג בארץ עם בלו אינו יותר גבוה ממחיר הצמיג מחו"ל

בלי מכס.

(המשך הישיבה רשמה אב)

לפני כן רשמה ט.א.

ישיבת ועדת הכספים
29.2.56

א.ג.

ז. טוואליב:

הייתי מבקש לקבל חומר על הייצור בשני המפעלים של אליאנס וג'נרל-טיירס. מופרים שבשנים האחרונות, מתוך לחץ והשפעה, הולך וגדל חלקו של מפעל ג'נרל-טיירס בשוק המקומי, במיוחד במכירות למפעלים של הסקטור ההסתדרותי. מעביינת אותי בעיית מכירת הצמיגים לצבא.

סר גפני:

אין אנו יכולים לתת את הפירוט. כל אחד מבתי-החרושת הללו ביקש את הפירוט של השני. הם מחליטים ביניהם אינפורמציה, והם יודעים.

ז. טוואליב:

שטעתי תלונות רבות על התחרות בלתי-הוגנת בין שני המפעלים. אני שואל מפוא אם אני יכול לקבל אינפורמציה על הייצור והשווק, ששום שכלו גובים מהמכירות לשוק המקומי. מהו מפוא הבלו שגובים מהמפעל האחד, ומהו הבלו שגובים מן המפעל השני, והיא ההתפתחות בשנים האחרונות.

נוסף לכך רציתי לדעת כיצד פועלת ההתחרות, מה הם המחירים בין שני המפעלים, אם המחירים שווים, אם תנאי המכירה שווים וכו'. מאחר לשני המפעלים הוטקע הון רב מבחוץ ושניהם הוקמו על ידי חברות בעלות נטיון רב בייצור, הייתי רוצה גם לדעת כיצד מתפתחים המפעלים הללו וכיצד הם פועלים, אם הם עובדים מתוך רווח, אם מחיריהם עומדים פחות או יותר בהשוואה עם מחירי השוק העולמי, אם השוק המקומי נותן להם פרסיה בעד הפסדים ביצוא וכו'.

היור' י. גורי:

סר האוצר חייב למסור לוועדת הכספים כל אינפורמציה הדרושה להם לשם קביעת עמדה בענין האומדן. יכול הסר לטעון שבענין מסוים אין בידו האינפורמציה, אבל את השאלות אפשר להציג לו.

ז. טוואליב:

אני יכול להעמיד את השאלה באורה כזו: אם קיימים שני מפעלים עם תנאי התחרות הוגנת ביניהם, אזי המחיר גם הוא הוגן והצדדיקה עשויה להיות יותר גדולה, ואז יהיו גם ההכנסות שכלו יותר גדולות. אם אין כאן תנאי התחרות הוגנת וכתוצאה מכך עלול להיטגר מפעל אחד וישאר רק מפעל אחד בתור מונופוליסט - ייתכן שכתוצאה מכך עלול לעלות מחיר התוצרת, ואיבוי יודע מהיהיו אז הכנסות הבלו בטעיף זה. גם זה שייך מפוא לתקציב.

היור' י. גורי:

אני רק חושש שאם מציע לתת לשר האוצר מקום רב להתערבות במפעלים שונים - כפי שמציע חבר הכנסת טוואליב - הוא יהיה הראשון שיטען נגד התערבות כזאת.

ז. טוואליב:

לשם יצירת תנאים להתחרות הוגנת בטדינה יקבל שר האוצר מאתנו את כל העזרה.

י. ספיר:

היו בענין זה הבטחות שונות, על חלוקת שווק וכו'. חבר הכנסת טוואליב ביקש אינפורמציה ידועה. אם היא טורדית - הוא לא יפרסם אותה. שר האוצר נתבקש להשיב על שאלות הקשורות עם הנושא, בין אם יש להן קשר עם התקציב או לא. אם האינפורמציה נמצאת בידי שר האוצר - הוא חייב להמציאה. כאשר יגיע החומר לישיבה יוכל היור' לומר שאין להתווכח עליו. אך לא יכולה להיות הגבלה על מסירת אינפורמציה לוועדה זו.

י. אפרתי:

מדוע אנו דנים כאן על עניינים היכולים להיות בגדר של שמועות בלבד? יש שני בתי-חרושת - יכול להיות שהם אינם שווים התחרות בלתי-הוגנת ביניהם. אולי לשני המפעלים גם יחד אין אינטרס שאנו נטפל בהם.

לפנינו

היור' י. גורי:

ביקרנו בשני בתי-החרושת הללו והוצגו/סם מספר בעיות. האדם מג'נרל-טיירס טען שכל אחד מהמפעלים עומד לפי שיטה מסלול, ולא היתה שום תלונה בפיו. הוא היה זהיר מאוד בדבריו ולא דיבר על התחרות בלתי-הוגנת.

ג.ג.

י. גור:
ברצוני לשאול: מהו תוכן ההבטחה בכתב שניתנה בשעתו על-ידי שר האוצר קפלן המנוח לבית-החרושת "ג'נרל טיירט"? כל הזמן אני שומע שהיתה הבטחה שלא יהיה בית-חרושת שני בטכס חמש שנים, והייתי רוצה שהוועדה תראה את העתק הסכתב.

מס קניה

סר גפני:
מס קניה - 39,900,000 ל"י, פלוס 2,100,000 ל"י שהם 5% הנכנסים לאיגום של הרשויות המקומיות - סך הכל: 42 מיליון, לעומת 36,8 מיליון בשנה השוטפת. הדבר מבוסס על הגידול בצריכה השוטפת וההכנסות המסכיות של שלושת החודשים האחרונים שאנו מקווים בהם בערך ל-3,5 מיליון לירות לחודש.

י. גור:

האומדן הראשון של מס זה היה 27,5 מיליון. אח"כ שינייתם אותו ל-36,8 מיליון. עכשיו האומדן הוא 42 מיליון. ההכנסה היתה: במסך 6 החודשים הראשונים - מסוצע של 2,630,000 ל"י לחודש, במסך שלושת החודשים האחרונים של שנת 1955 ההכנסה במסוצע היתה 3,270,000 ל"י לחודש. כדי לתסיגו את האומדן של השנה אתם חייבים אפוא לגבות 4,5 מיליון לירות בכל אחד מהחודשים, פברואר ומרץ. כיצד אתם חושבים לעשות זאת?

אשר לסוג הבאה: אתם רוצים 3,5 מיליון ל"י לחודש. מעולם לא השגתם 3,5 מיליון לחודש. כיצד אתם עומדים להשיג זאת ללא העלאת שיעורים?

ז. טוואיב:
אשר לשיטת חישוב מס-קניות: אני טכני סתחליטו שיס לקחת מס-קניות של 20 או 50 אחוז, מתוך נימוק כלשהו. אבל אל תסתדרו מאחורי מס-קניות במסך של 7,5% או 10%.

סר גפני:
יש גם מס-קניות של 3% על טובים ידועים של סחורות.

ז. טוואיב:
נמצא בידי פתק של סחורה של עולה. דולרים - בחשבון אמיתי של סחורה שבאה מביח"ר ידוע שעליו אפילו הסכם אינו מעדער - נחשבים לפי 1.800 ל"י. על כך מוסיפים 30% תוספת - כלומר: 2.340 ל"י. אח"כ נוהג המכס - בין אם מסלמים פה לסוכן קומיסיון או לא - לקחת 15% מתוך הנחה שמסלמים 15%, כלומר: 351 פרוטה. כלומר: 2.691 ל"י. על כך יש 35% מכס - 3.633 ל"י. לכך מוסיף המכס 60% רווח טיטוני מסוער - 2.180 ל"י, ואנו מגיעים אפוא ל-5.813 לירות, ועל הסכום הזה - שאליו יש להוסיף עוד 5% הוצאות הנטל, פריקה וכו' - על קרוב ל-6 לירות, גובים מס-קניות של 10%, כלומר - 600 פרוטה.

הי"ר י. גורי: מהי הסחורה?

ז. טוואיב:
מכונות-חישוב מסחורות מסרדיות חיוניות מאד. אין זה לוקסוס. והחשבון שהבאתי זה עתה הוא חדש, מלפני שבועיים בערך. זה מסביר את מס-קניות של 7,5% או 10% כביכול. מסילים מס כזה בצורה אדמיניסטרטיבית, שלא דרך ועדת הכספים. אם זוהי הכוונה - יש לעשות זאת בגלוי. אני מתנגד לדטרליזציה שאתם מכניסים בציבור היצרנים והסוחרים ע"כ שאתם קובעים תוספת טיטונית של 60%. פירוש הדבר שאתם יוצאים מהנחה שהרווח מהייצור ועד לצרכן הוא 60% - רווח שעבוד הייתם מוסיבים אנשים בבית-הסוחר, או שאתם מודדים זאת במחירים של סוק-סוחר?

אני מתנגד אפוא לכל הסדר הזה. המסוקק לא התכוון שאותם 7,5% או 10% של מס-קניות ייגבו לפי חישוב כזה.

הי"ר י. גורי: מהו המחיר של מכונה כזאת, בדולרים ובלירות?

ז. טוואיב: המחיר יכול להיות בין 100 ל-150 דולר.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
29.2.56

י. טפיר:

ייתכן שמחיר הסחורה גבוה היום בארץ בגלל ההיצע הקטן. ייתכן שאילו היו מקילים בשטח זה, היו עולים מביאים יותר טכונות, והמחיר היה יורד והרווח המופרז היה נעלם כליל.

איזה אחוז, לפי הערכתכם, מתוך הפוטנציאל של מט-קניות, עדיין לא נגבה, ומה עוד אפשר לעשות כדי להגיע לגביה סלאה בענין זה?

באיזו מידה היו ליקויים ותרעומות בעיקר בשלב הייצור שעליו הוטל מט-קניה?

י. בדר:

אני רואה כאן אומדן הכנסות מט-קניה לשנת 1955/56. הייתי רוצה לקבל פירוט דומה גם בנוגע להכנסה הממשית שהיתה. מאז הונהג מט-קניות מקבלות העיריות 5% ממנו במקום המט המסוייג שהיו מקבלות קודם. הייתי מעוניין אפוא לדעת מהו בעצם המט, מה הן ההכנסות ממנו בגובה של עד 7,5%, ומה הוא חלקו של המט באחוזים הגבוהים יותר. כן הייתי מבקש לדעת אם ה-5% מקבלות העיריות מט-קניה מכסים את ה-20% מהמט המסוייג שהיו מקבלות קודם. את כל הפרטים הללו אני מבקש לא לפי אומדן ההכנסה אלא לפי ההכנסה הממשית שהיתה.

מהו האחוז הממוצע של המט-הזה? י. טפיר:

מר גפני: 17%-18%

בנוגע לאומדן שהזכיר חבר הכנסת בדר: - אם כי לא הגענו לגביה סלאה של 3,5 מיליון לחודש - הרי עם החובות שטרם גבינו ומקוים לגבות עד סוף השנה, אנו מתקרבים בחדשים האחרונים לממוצע של 3,5 מיליון, ואין ספק שזהו הסכום שייכנס בשנה הבאה.

לשאלותיו של חבר הכנסת סוזאייב: - ההכנסות מט-קניה הן ב-80% מייצור מקומי ורק 20% מהיבוא. כל החישוב שהבאת מתייחס לאותם 20%. אין הגביה מבוססת על מחיר סיטוני ולא על מחיר הייצור, אלא על המחיר שהקמעונאי מסלם לסיטונאי. מסוים כך אי-אפשר לגבות את האחוז הדרוש טיבוא מהמחיר שהיצרן בחו"ל מוכר בו, אלא מהמחיר שהסיטונאי לא היבואן, בארץ מוכר לקמעונאי. לא ייתכן לתת הנחה למוצר כזה רק מסוים שהובא מחו"ל.

אם ימכור היבואן את המכונה יותר בזול - גם המט יהיה יותר קטן, ולא להיפך. האזרח סוגן היטב גם לפי החוק. אם אדם מביא ארצה למשל מוצרי חסל ומוכר אותם לפי 10 לירות לדולר - לא ייתכן שהפקיד המבצע לא יגבה את המט לפי 10 לירות אלא לפי 3 לירות הדולר שעולה ליבואן בחו"ל. יש ועדת ערעורים הפועלת בענין זה וכל מי שרואה עצמו מקופח יכול לפנות אליה. לא היו פניות רבות, ואיבני חוטב שיש כאן מקום רב לסרירות.

לשאלה עד כמה אנו חושבים שאנו קרובים לגביית מט-אמת: - יש שיפור בענין זה מסנה לסנה. הדבר תלוי גם בסוגים של ייצור. הדבר קשה בעיקר בענפים בהם מספר העוסקים הוא רב וקשה גם לסמן את הדברים, למשל: תכסיטים, בהם אנו חייבים לסטוך על הצהרתו של היצרן.

במקומות בהם יש תנודות של מחירים בין יצרן אחד לסני, ובעיקר בין בעלי-סלאכה, קובעים טבלאות של מט המבוסס על הממוצע.

יש תרעומות מצד היצרנים, בעיקר על כך שמיסון המט מכביד עליהם בתנאים המיוחדים של השוק כיום, שהיצרן נותן אשראי לתקופה ארוכה. אנו מחכים בתשלום המט 3 חודשים מיום הסכירה. דעתנו היא שהפתרון לכך יכול להיות ע"י אשראי והוא צריך להיכנס במסגרת של אשראי לתעסיה ולא דחיית המט.

י. טפיר:

ההגיון מחייב לגביית המט תיעשה עם טכירת הסחורה מהקמעונאי לצרכן.

מר גפני: יש לחסות שאז בכלל ירו המט מן הפרק.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
29.2.56

י. בדר:
בעמוד 67 לל דברי ההסבר אתה גומר את ערך הסחורה ב-181 מיליון. בעמוד 68 הסך-הכל הסופיע הוא 706 מיליון. נראה לי שחלה כאן טעות.

מר גפני:
צריך באמת לבדוק זאת.

י. בדר:
היה לפני זמן מה בעיה של מייצרי בעליים, בגרים, סנדלרים ומייצרי סחורות סתכת. הייתי מעוניין לקבל אינפורמציה מהו המצב האדמיניסטרטיבי היום בנוגע לאלה, בנוגע לצורת הבדיקה וכו'. האם עשיתם משהו בנוגע לפרוצדורה שהייתה קיימת בעניין זה?

מר גפני:
עשינו.

י. בדר:
ובנוגע לאשראי: - כיצד אתם סופגים את כוח הקניה מהיצרנים? מתי מסלם היצרן, מתי הוא מוסר דו"ח חדשי למסלום? מהאשראי שנתן הלך לאיבוד?
מר גפני טען שאין זו שאלה של מס-קניה אלא של אשראי. סחר יבוא מר הורוביץ ויטען שאין זו בעיה של אשראי אלא של מס-קניה. והייתי רוצה לדעת: מהי דעתו של האוצר בעניין זה? מה נעשה כדי שהיצרן לא יצטרך לממן את האוצר?

ז. טוואייב:
האם שלוש החדשים ביתנים אוטונומית לכולם?

מר גפני:
בדרך כלל כן. יש כמה מפעלים, כמו מקורים, שאין נותנים להם את התקופה הזו, משום שהם מקבלים את התשלום מראש. הטיפול הוא אינדיבידואלי, אבל בדרך כלל נותנים שלוש חדשים זמן.
אשר לשאלתו של חבר הכנסת בדר בנוגע לגרים וכו' - עצם העובדה שאין הם באים עוד בתלונות לוועדה מעידה שנעשה משהו. אין אנו שולחים את הפקחים אלא לקביעת סוג הסחורה שעליה יש לסלם את המס. פרט לכך אין שום חובות אדמיניסטרטיביות. אחת לחודש פונה היצרן למס-קניה ומצהיר על המס שעליו לסלם, ומקבל על כך בולים. אחת לחודש הוא מוסר כמה בולים צריך וכמה נסארו לו, ושלושה חודשים מיום המכירה המוצהרת הוא מסלם את המס. כל שאר הריסוסים נוטלו.

לסאלה של סימון: - אינני יודע מי צריך לדאוג למיכון התעסיה הזאת. אבל אני שואל: בתוך 100% של סימון - אם הוא צריך לדאוג ל-7,5% של מס-קניה, האם דוקא אותם 7,5% הללו הם שמכבידים עליו? ובדרך-כלל גם אותם יצרנים המקבלים את האשראי של שלושה חדשים, מקבלים תוך אותו זמן סכומים גבוהים יותר מלקוחותיהם מאשר ה-7,5% מס שעליהם לסלם.

ז. טוואייב:
את המס עליך לקבל למעשה מהצדכן. אבל מסוים שזה קשה לך, מסלם אותו היצרן, דבר שאיננו מקובל בסום מקום בעולם.

מר גפני:
הוא מקובל בכל העולם. מס-הקניה שלנו נפוץ יותר מאשר במקומות אחרים. במקומות אחרים הוא מתחיל ב-25%, אצלנו הוא מסתיים ב-25%.

מס נטיעות-חוץ (2,5 מיליון)

י. בדר:
בסנה הקודמת היתה הכנסה מס 700 אלף לירות. בטפוצע קיבלת 161 אלף לירות בטפך. טענה חדשים. אני מניח שנסיעות חוץ בקיץ היו רבות יותר מאשר בחורף. נסארו לך לפי האוסדן 411 אלף לירות לשלושת החדשים האחרונים של הסנה. לסנה הבאה רוצים לגבות 210 אלף לירות לחודש. האוצר טוען שהדבר יושג בשתי דרכים: ע"י שינוי פערים וע"י צמצום פטורים. שני הדברים אומרים "דרכי". שינוי פערים יכול אמנם האוצר לעשות ע"י צו, אם כי היתה הבטחה מצד מר אשכול שלא להעלות מסים, וברור שכל "שינוי פער" כזה הוא

א.ג.

י. בדר:

אשר לצמצום הפטורים: הצמצום הזה אפשרי בסתי דרכים: א) שינוי תנאי; ב) פרקטיקה. הדרך השניה היא בניגוד לחוק. צו בנוגע לשינוי הפטורים טעון אישור של ועדת הכספים, ואז אני רוצה לשאול: למא הכוונה ב"צמצום פטורים"?

ודבר נוסף: על שולחן הכנסת נמצא עכשיו לקריאה שניה ושלישית חוק בדבר נסיעות לחו"ל. חוק זה אוטר שכל איש פילואים לא יקבל היתר-יציאה אלא לאחר פרוצידורה מסובכת, לי יש רוטם שכוונת החוק הזה לצמצם באופן ניכר אפשרות של יציאה לחו"ל. הדבר חייב אפוא להספיע על גודל ההכנסה מהנס נסיעות חוץ, וזהו אפוא גורם שיש להביאו בחשבון. ולכן אני שואל אם הביאו בחשבון את כל שלושת הגורמים הללו בחישוב האומדן של ההכנסה מהנס הזה?

סר גפני: אנו מתכוונים להביא בקרוב לוועדה את הצעותינו בענין שינוי הסייעורים ובענין צמצום הפטורים. להצעה הראשונה - במקום 20% אנו מציעים עכשיו 25% אחידים על כל סוגי כלי-הנסיעה. הפרופורציה במס תתבטא בכך שסחיר הכרטיס יהיה שונה בהתאם לסחלקה, ללא הפרוגרסיביות שהיתה קיימת עד היום.

י. בדר: כיצד משתלב הדבר עם הבטחתו של שר האוצר שלא להעלות את המסים?

הינ'ר י. גורי: אני מניח שהכוונה לא היתה למסים מסוג זה אלא למסים הישירים ולמסי העקיפין היסודיים, עכ"פ כך נראה לי.

סר גפני: ההצעה בענין את/הפטור נביא לוועדת הכספים גם בהתאם לחוק וגם בהתאם לנהג. הכוונה היא לבטל חלק מהפטור הניתן לחברות ידועות ולעובדי בחברות הנסיעות, וזה לא בצורה אדמטיביסטריבית כי אם ע"י החוק.

אשר לחוק החדש - אין אנו יודעים כיצד הוא יספיע על הנסיעות. אין אנו יודעים למי ירסה הצבא לנסוע ולמי לא. אבל ביסטנו את החישוב על מספר הנסיעות שהיו בטנה שעברה, בתוספת עליית המס וביטול הפטור. גם כאן ההכנסה המופיעה למעשה איננה כל החיוב, כי לא הכל עדיין נכנס. יש להניח שהאומדן של 161 אלף ל"י לחודש ייכנס.

י. בדר: אבל בין 161 אלף ל-210 אלף זוהי עליה של יותר מחמישים אחוז. האם את כל הטכום הזה תקבלו מסתי הדרכים שהזכרת?

סר גפני: אני חושב שבכמה את האומדן הזה גם אם מספר הנוסעים ירד בסליק. עכ"פ ייתכן דפיציט של כ-100 אלף ל"י.

ח. רובין: אני מציע לחלק את המלט לסני חלקים: חצי יהיה בלו על מלט וחציו מס קניה על דירות מעל לסטנדרט מסויים. אני מציע להאוצר לבדוק את הענין. את הסטנדרט של הדירות אפשר לקבוע לפי קריטריון כלשהו. ברור שיש לתקן את החוק בכוון זה, ברור שאי-אפשר לעשות זאת ע"י מס-קניה.

הינ'ר י. גורי: האם אפשר להכין חוק כזה תוך ימים אחדים, עד סוף הדיון על התקציב?

ח. רובין: היו כבר הצעות כאלו בחוק התקציב בשנים הקודמות, אשר התבטאו על חוקים פיסקליים שעדיין לא נתקבלו. גם השנה יש הצעות של מס רכוש ומס עזבון שהתקציב בנוי עליהם והחוקים עדיין לא נתקבלו.

ח. רובין:

אני מניח שההכנסה השנתית של המס צריכה להיות 12,5 מיליון ל"י. לדעתי חוק זה, מבחינת הכנתו וביטוחו, איננו מן המסובכים ביותר, אם יש הסכמה על קוויו הכלליים. לדעתי אין תשובה אחת לבעיית הבלו על המלס אלא זו. כלומר: להקטין את הבלו על מלס בערך בחצי ואת החצי השני לגבות בצורת מס קניה על דירות. הרעיון איננו חדש, ואני מבקש שהאוצר הבעת עמדה כלשהי לגבי הצעתי זו.

מס הנלי-הכנסה

היו"ר י. גורן:

הערכת ההכנסה מס זה לא שונתה לעומת הסנה הקודמת.

ח. רובין:

אני מציע לבדוק אם אין להעביר את המיליון וחצי של בולי שעסועים - גם את ה-50% הנוספים - לרשויות המקומיות.

מר ספיר:

ייתכן שנעבוד הסנה על התקציב בטעיף זה בערך ב-100-200 אלף לירות. נותרו לנו עוד חדשים. הנתונים לגבי ינואר הם ארבעים. מס בולים - כולל שעסועים - היה 300 אלף לירות. לכן יש להוסיף עוד כ-100 אלף ל"י שהידיעה עליהם מגיעה באיחור רב. כלומר: יש להניח שביצע 2,8 מיליון ליחת במקום 2,5 מיליון שבתקציב.

י. בדר:

כלומר: 280 אלף לירות לחודש, או קרוב ל-600 אלף בחדשים שנותרו. פירוש הדבר: הכנסה שנתית של 3,4 מיליון, ולסנה הבאה - אם להביא בחשבון גידול האוכלוסייה, עליה חדשה, כמה אחוזים של אינפלציה וכו' - כ-4 מיליון לירות מס זה, לעומת אוכדן של 3 מיליון הסופיע כאן.

מר ספיר:

עדיין איננו יודעים כיצד יתפתחו העניינים מבחינת ביקורים בקולנוע. גישתנו להערכת ההכנסה מסטי שעסועים היתה שאין לצפות לעליה, מסוט שהביקורים בקולנוע - וההכנסה העיקרית של המס היא בעיקר מקולנוע - בחדשים האחרונים שעליהם קיבלנו נתונים לא הראו כל גידול אלא להיפך, היתה ירידה, עם העלאת המחירים על כרטיסי קולנוע. לכן לא ראינו יסוד איתן לצפות לגידול בשנה הבאה. הסכום שייכנס הסנה לא יגיע - כפי שאמר חבר הכנסת בדר - ל-3,5 מיליון, אלא לכל היותר ל-3,2 מיליון.

במידה שנוטפים בתי-קולנוע חדשים בערי-עולים או במקומות חדשים, הרי שם המס הוא נמוך במיוחד ואין לצפות לתוספת מס. אשר לערים הגדולות - שם המצר הוא כזה שהגענו, לפי כל השוואה בינלאומית, למספר ביקורים בקולנוע בו... גבוהה מאד, ואולי אף לרוייה, ויוצא שכל קולנוע נוסף איננו מעלה את מספר הביקורים הכללי אלא מפזר קצת את העומס.

י. בדר:

אבל לא ייתכן שבחדשים פברואר ומרץ תהיה אתה הכנסה מסוט שהיתה בחודש אחד - ינואר.

היו"ר י. גורן:

עכ"פ, הייתי מבקש שהאוצר יבדוק את הסאלה הזאת ויראה אם יש מקום להגדיל את האומדן, ובאיזו

מידה אפשר להגדיל אותו.

י. ספיר:

ברצוני להציע להעביר את כל ההכנסה הזאת להכנסה שנעברת לזכות הרשויות המקומיות, ובכך אני מצטרף להצעתו של חבר הכנסת רובין.

היו"ר י. גורן:

אני מציע לדחות את הדיון הזה עד שנדון בבעיית הרשויות המקומיות, מסרד הפנים.

מס-בוליים - (5 סיליון)

סר קספי: הלנה היו 4 סיליון. הגידול בשנה הבאה צריך לבוא כתוצאה מסני תיקונים:

(1) התיקון סיוני השנה שחייב הדבקת בוליים על חשבונות. השנה לא איתה לתיקון זה הספעה מלאה. למעשה הוא הופעל רק החל ביולי-אוגוסט. אינני יודע כמה נתן התיקון הזה עד עכשיו, כי אין לנו הפרדה סטטיסטית בין הבוליים הללו ובוליים אחרים, ואין לנו נתונים על כך. עלי לברר אם אפשר להשיג נתונים כאלה: ח. רובינ: הבוליים הם סיוחדים, ולא צריך להיות קושי להשיג את הנתונים).

(2) הרחבת מס בוליים חשבונות גם על סירותים, אם הדבר יאושר ע"י ועדת הכספים. גם תיקון זה יתן סכום בוסף שאין אנו יכולים לאסוד אותו. בסך-הכל אנו מעריכים לשנה הבאה גידול בסיליון לירות לעומת השנה הזאת.

ח. רובינ: אני חושב שסם הבוליים בכלל הוא מס לא בריא לפי שיטתו ולפי ההטרדה שהוא גורם לקהל. הייתי בכל זאת מבקש לדעת איזה חלק מה-5 סיליון לירות הללו זקפים על חשבון מס החשבונות. כי זוהי תוספת של רבע מההכנסה של השנה, וקשה להביח טרבע זה יהיה כולו מסם הבוליים על חשבונות. בשעתו אמר הד"ר לבדאו שההכנסה מתיקון זה צריכה לתת חצי סיליון, אח"כ הורד האומדן.

האם בתוך הסיליון הנוסף הזה יש העלאת תעריפים אחרים?

סר קספי: אין שום העלאת תעריפים. יש רק הרחבה.

ח. רובינ: כיצד חושבים להקל על הקהל בענין מס-הבוליים? האם ייעשו סידורים כלשהם למניעת התורים הארוכים וכו'?

ז. סונזאייב: בכל אחד מהסעיפים שעליהם אנו דנים יש תוספת קטנה: בעין זה אנו עושים להביא לכנסת הצעת חוק או הצעת תיקון. ואני שואל: כיצד זה ייתכן? האם אנו באמת יכולים לאסוד תקציב על סוף חוקים דברים כל-כך שיבואו רק כעבור זמן, אשר עליהם מבוסס החישוב של האומדן ושלהלכה עדיין איננו יודעים היום אם יתקבלו או לא?

סר קספי: אשר למס-בוליים: האם במס חשבונות זה אחד פרו-מיל?

סר קספי: במקרה של בלו האחוז הוא חצי מהסך-הכל פלוס הבלו. חשבון שניתן על מלט למסל או על מצרכים אחרים שחל עליהם בלו - האחוז הוא חצי מטה שנקבע לדברים אחרים, כלומר חצי פרו-מיל.

ז. סונזאייב: בשעתו, כסדר האוצר הביא את ההצעה הזאת, ההערכה היתה הכנסה של 800 אלף לירות, ואז הוכחנו לו שלמעשה יקחו פעמיים ושלום. אז היו צרכים להגיע ליותר מסני סיליון, אילו היו לוקחים כפי שהגיע הד"ר לבדאו בהתחלה: על כל שלב לחוד. ואז החליטה הוועדה להטיל רק פעם אחת.

סר קספי: בשנת 1954/55 כל ההכנסה מסם בוליים היתה 2,65 סיליון לירות. לאותה תקופה ההכנסה עד סוף ינואר היתה 930 אלף, לעומת הכנסה של כ-3,5 סיליון עד סוף ינואר בשנה זו. כלומר: גידול של סיליון וחצי לירות.

ז. בור: אבל בשנה זו נכנס לתקפו התיקון הטלא של חוק מס בוליים שהוא רחב מאד.

א.ב.

ד. ספטי:

איננו סייחסיים את כל הגידול למס החשבונות.
במידה שיהיו לי נתונים - אביא אותם. אבל הגידול
הזה נבע מכמה נתונים אחרים שאחד מהם היה מניעת השתמטות מתשלום המס
עקב הצורך בהטבעה וסטר מבוטל במקום בול הדבקה. אבל אנו מניחים
שהאומדן שניתן על מס-חשבונות, בערך 800 אלף לירות, יהיה מציאותי.

הגידול הצפוי במיליון לירות לשנה הבאה פירושו
שאנו מצפים לתוספת של 200-300 אלף לירות שיבואו מהרחבת מס החשבונות
על לירותים, פלוס החדשים הנוספים שהשנה עדיין לא גבינו בהם את מס
החשבונות כלל. אין נתונים מדויקים להעריך זאת. אם כל ההכנסה הלאומית
היא בערך שני מיליארד לירות - אנו עוסקים במספרים עגולים - הרי אנו
רוצים שהאומדן שלנו מתקרב למציאות. אבל אבדוק את הדבר, ובמידה
שיש אינפורמציה - אמציא אותה.

מט נסיעות חוץ נגבה לפי צו הטעון אישור של
ועדת הכספים, ונביא זאת לוועדה לפני גמר הדיון על התקציב. הוא הדין
במס בולים הנמצא כבר לפני הוועדה.

הינ'ר י. גורי:

לפני שאנו נועלים את הישיבה יש דבר נוסף שעלינו
לברר בענין חוק הארנונה. אין אפשרות להניח
את החוק על שולחן הכנסת משום שיש תיקון קל שהוברר שצריך להכניסו,
והייתי רוצה לשמוע אם חברי הוועדה מטניסיים להעביר זאת ללא דיון.

מר שכטר: הוועדה החליטה בשעתו להוציא בוד טיים, מגדל טיים,
בוד תחסיץ ומגדל תחסיץ מכלל מתקן, ולהכניסם ל"בנין". שכחו לקבוע
מה הוא הסודד לפיה יעריכו זאת, ומנהל הארנונה מציע שהדבר יוערך
לפי הערך הממשי, כלומר: ההוצאה הממשית של הבעל פחות פחת.

י. בדר: לדעתי מחייב ענין זה דיון בוועדה.

הינ'ר י. גורי: נדחה אפוא את הדיון בענין זה לישיבה הבאה.

ברצוני להביא לידעת החברים שבענין ועדת-המסכה
לעניני נפט" הודיע חבר הכנסת אבניאל שהגיש ערעור לוועדת הכנסת ולכן
ביקש לעכב את קריאת ועדת-המסכה. בענין ועדת-המסכה למשכורת השופטים,
ביקשתי את בצי"ה שירות המדינה רשימה סופית של המשכורות של הפקדות
הבכירה ונאמר לי שהרשימה תהיה מוכנה רק בעוד שבוע-שבועיים.

לעומת זאת אני מציע להרכיב שתי ועדות-מסכה
אחרות:

(1) לענין מספר הירדן וקרבות הנאצים. ביקשתי
את חבר הכנסת אפרתי לרכז את הוועדה, ואני מציע שישתתפו בה חברי
הכנסת אפרתי, הרצפלד, סוזאייב, לוין, קלמר, צור, רובין, פורדר.

ח. רובין: אני מציע את חבר הכנסת ריפתין במקומו.

י. טפיר: אנו מציעים את חבר הכנסת איכילוב במקום סוזאייב.

הינ'ר י. גורי:

(2) ועדת-מסכה שניה, שתדון בענינים הבאים:
הצעות בדבר מס-הכנסה בשטחי ההתיישבות החדשה;
אישור רשימות לצרכי חוק מלגה חובה; הצעת חוק קרן פקדון וקרן הוזלה;
הצעת חוק מס עזרון, תיקון; העברות מסעייף לסעייף. הצעת חוק מלווה
חובה, תיקון; תקציב מספר 4 - חשמל. לוועדה זו אני מציע את ההרכב
הבא: חברי הכנסת גורי, דיין, לוין או בדר, חזני או קלמר, ספיר,
רובין, צור.

ד. חזני:

יש בעיה נוספת שרציתי להביאה לפני הוועדה.
שר הדומות שלח לינ'ר הוועדה מכתב בענין משכורת
הדיינים. הענין דוחק בקשר עם התקציב. כן מדבר המכתב על הפנסיה
לדיינים.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
29.2.56

המכתב של שר הדתות אינו מדבר על שינוי המשכורת
כמשכורת אלא על שינוי ההקבלה עם הדירוג של
השופטים.

מר בזס:

ביחס לפנסיה קיים נוהג מיוחד לגבי השופטים. הצעה
היא אפוא שוועדת הכספים תודיע לטטשלה שכל עוד אין
סידור קבוע של גימלאות לגבי שופטים - תנהג הטטשלה ביחס לדיינים כשם שהיא
נוהגת ביחס לשופטים. כי יש מספר דיינים זקנים שיש להחליפם, וצריך להסדיר
את העניין.

מ. חזבי:

היו"ר י. גורי:
אכתוב לשר האוצר ואודיע לו ששר הדתות פנה אלינו,
שוועדת הכספים טרם מצאה זמן לדון בעניין הגימלאות
לשופטים וידוע לוועדה שניתנים תשלומים ידועים במקרים ידועים, ומסתבר
אפוא שאם נמצאו פתרונות זמניים במקרים אחרים - אפשר למצוא פתרון גם
במקרים אלה של הדיינים.

אשר לעניין המשכורת והדירוג - אשקול בדבר עד מחר.

(הישיבה ננעלה בשעה 13.15)